

Толкованіе молитвы

ГДН ПОЖІЛУЙ

сѣлѡ полѣзно кѣ вѣдѣнію
всѣкомѣ хрїстіанинѣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ

ΚΥΡΙΕ ΕΛΕΗΣΟΝ

ΠΟΛΛΑ ΟΦΕΛΙΜΟΣ ΝΑ ΤΗΝ
ΗΞΕΥΡΗ ΚΑΘΕ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

**Толкованіе сіе написа невѣдомыи чернорїзецъ,
въ ѡзыкъ же словѣнскїи преложи прѣвныи паііи велнчкѡвскїи.**

Гіе, гдн іисе хрїте помїлди мѧ, ѡ сокращеннѣ:
гдн помїлди, ѡ време не аплава даровѧ
хрїстіаномѣ, ѡ ѡпредѣлїа, да глаголютѣ є
хрїстіане неперстѧннѣ, іакже ѡ глаголютѣ.
Обаче, что іавствдѣтѣ сіе: гдн помїлди, сѣлѡ
мѧлѡ єсть нынѣ вѣдѣшихѣ, ѡ зовдѣтѣ на
всѣкъ дѣнь безполѣзнѣ, оубѡ, ѡ сдѣтнѣ: гдн
помїлди, мїлостн же гднн не прїемлютѣ,
занѣже не вѣдѧтѣ, чєсогѡ іщдѣтѣ. тѣмже
подобѧетѣ да вѣмѣ, іакѡ сїѣ н слово вѣїе,
ѡнѣлѣже воплотїа ѡ вїетѣ члвѣкѣ, ѡ пострадѧ
тоїка мѣчєнїѧ, ѡ распѧтїѧ, ѡ ізліїніемѣ
прєстѣлѣ своєѧ крѡве іскѣпн чєловѣкѣ ѡ рѣкѣ
дїавольскнхѣ, ѡтѡлѣ по прєнзбѣточєствѣ вїетѣ
гдѣ ѡ властїтєлѣ чєловѣчєскѧгѡ єстєствѧ: занѣ,
ѡ прѣждє воплѡщєнїѧ гдѣ вѣ вѣкѣхѣ тѣврєн,
вїднмыхѣ ѡ невїднмыхѣ, іакѡ содѣтєлѣ ѡ
тѣврєцѣ ѡ промышлїтєлѣ тѣхѣ. Обаче вѣсн ѡ
мнѡзнѣ ѡ чєловѣкѣхѣ не хотѧхѣ сѧмн імѣтн єгѡ
гдѧ ѡ властїтєлѣ сєбѣ, іѣже єсть гдѣ іхѣ, сїї гдѣ
всєгѡ мїрѧ. тѣмже всєблгїї вѣтѣ, понѣже ѡ агглы
ѡ чєловѣкн сотворн самовлѧстнѣ, ѡ даровѧ імѣ
словєностѣ, да імѣтѣ рѧздѣмѣ ѡ разсѣждєнїє,
іакѡ прѣвнѣ сїї, ѡ істїнєнѣ, не хотѧше ѡтн
ѡ нїхѣ самовлѧстностѣ ѡ госпѡдствѡтн
їмн нѣждєю, ѡ не хотѧшмн. но хотѧшмн
вїтн подѣ влѧстїю ѡ ѡкормлєнїемѣ вѣїїмѣ ѡ

Тὸ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με, καὶ
συντομωτέρα τὸ Κύριε ἐλέησον· ἀπὸ τὸν καιρὸν
τῶν Ἀποστόλων ἐχαρίσθη εἰς τοὺς Χριστιανούς καὶ
ἐδιωρίσθη νὰ τὸ λέγουν οἱ Χριστιανοὶ ἀκαταπαύστως,
καθὼς καὶ τὸ λέγουν· πλὴν τί δηλοῖ τοῦτο τὸ Κύριε
ἐλέησον, πολλὰ ὀλίγοι εἶναι τὴν σήμερον ὁποῦ τὸ
ἠξεύρου, καὶ φωνάζουν καθ' ἐκάστην ἀνωφελῶς, φεῦ,
καὶ ματαίως τό, Κύριε ἐλέησον, καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου
δὲν τὸ λαμβάνουν, διατὶ δὲν ἠξεύρου τί ζητοῦν. Ὅθεν
πρέπει νὰ ἠξεύρομεν, πῶς ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ,
ἀφ' οὗ ἐσαρκώθη καὶ ἐγένει ἀνθρώπος καὶ ἔπαθε τόσα
βάσανα καὶ ἐσταυρώθη καὶ μετὴν χύσιν τοῦ Παναγίου
τοῦ Αἵματος ἐξαγόρασε τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ τὰς χεῖρας
τοῦ διαβόλου, ἀπὸ τότε ἐγενε Κύριος καὶ ἐξουσιαστῆς
τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· διατὶ καὶ πρὸ τοῦ σαρκωθῆ,
Κύριος ἦτον ὄλων τῶν κτισμάτων, ὁρατῶν καὶ ἀορατῶν,
ὡς δημιουργὸς καὶ ποιητῆς τους, ὅμως τῶν ἀνθρώπων
καὶ τῶν δαιμόνων ὁποῦ δὲν ἠθέλησαν ἀφ' ἑαυτοῦ τους
νὰ τὸν ἔχουν Κύριον καὶ ἐξουσιαστήν τους, δὲν ἦτον καὶ
αὐτὸς Κύριός τους, ὁ Κύριος ὄλου τοῦ κόσμου· διατὶ ὁ
πανάγαθος Θεὸς, ἐπειδὴ καὶ τοὺς Ἀγγέλους καὶ τοὺς
ἀνθρώπους τοὺς ἔκαμεν αὐτεξουσίου καὶ τοὺς ἐχάρισε
τὸ λογικόν, νὰ ἔχουν γνῶσιν καὶ διάκρισιν, ὡς δίκαιος
ὁποῦ εἶναι καὶ ἀληθινός, δὲν ἠθέλησε νὰ τοὺς ἀσηκώση
τὸ αὐτεξούσιον καὶ νὰ τοὺς κυριεῦθ βιαστικῶς καὶ μὴ
θέλοντας· ἀλλὰ ἐκείνους ὁποῦ θέλουν νὰ εἶναι ἀποκάτω
εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ κυβέρνησιν τοῦ Θεοῦ, ἐκείνους

ГОСПОДСТВУЕТЪ И ЗАЩИЩАЕТЪ А: НЕ ХОТЯЩИМЪ
ЖЕ ПАКИ УСТАВЛЯЕТЪ ТВОРИТИ СВОЮ ИХЪ ВОЛЮ,
ИЖЕ САМОВАЛСТНЫХЪ СЪЩИХЪ. СЕГΩ РЪДИ И АДАМА,
ИЖЕ ПРЕЛЪСТИСА Ω ΩСТЪПНИКА ДІАВОЛА, И ВЪИСТЬ
САМЪ ΩСТЪПНИКЪ ВЪИИ, И НЕ ВОСХОТЪ ПОСЛЪШАТИ
ЗАПОВѢДИ ЕГΩ, ΩСТЪВН БЪЗЪ ВЪ САМОВАЛСТНОСТИ
ЕГΩ И НЕ ВОСХОТЪ ГОСПОДСТВОВАТИ ИМЪ
ВЛАСТІТЕЛЬСКИ.

Но завистники діаволъ, прельстивый егѡ
ω началъ, не почѣ прѡче прељцати, дондеже
сотвориъ есть егѡ подѡбна въ беззаконіи
скотѡмъ немисленнымъ. многомѣтливый же
бѣзъ законецъ вѣхъ ѡмносѣдиси на дѣ рѡдомъ
человѣческимъ, и приклонѣ нѣсѣ, и инѣде на
зѣмлю*, и вѣсть члѣвкъ человекѣ рѣди, и прѣчтѡ
своеѡ крѡвѣю и зѣвѣи егѡ ω работѣ грѣхѡвнымъ,
и сѣѣннымъ ѣвлѣемъ настѣви жителѣствовати
бѣгодѣдѣи, и иѣкоже глаголетъ іωаннъ бѣгословъ,
даде намъ ѡбласть чѣдѡмъ вѣиимъ вѣти*,
и бѣтвеннымъ крѣченіемъ насъ возродѣ и
возсодѣ, и прѣчтѣми своѣми тѣиными на
вѣлкѣ дѣнь питѣетъ дѣшѣ насѣ и животворѣтъ
ѡ, и вкратцѣ, крайнѣю своеѡ прѣмѣрѡсти
ѡбрѣте ѡбразъ, да пребываетъ неразлѣченъ
всѣдѣ сѣ нимъ, иѣко да не имѣтъ къ томѣ ни
ѣдѣнаго вѣстѣилица въ насъ діаволъ. ѣлицы
ѡбѣω ω хрѣстіанъ по толицѣхъ блѣтѣхъ, иѣже
сподѡбѣшасѣ, и по толицѣхъ блѣдѣннѣхъ,
иѣже прѣѣша ω вѣки хрѣтѣ, прельстѣшасѣ пакѣ ω
діаволѣ, и посрѣдѣствомъ мѣра и плѡти ѡдалѣшасѣ
ω бѣга, и господствѡтѣω ω грѣхѣ и ω діаволѣ,
творѣще волю егѡ, ѡбѣче не сѣтъ совершѣннѡ
нечѣственнѣи, иѣко не чѣствовати сѣла, ѣже
пострадаша, илѣи страждѣтъ, но раздѣкѣтъ
погрѣшеніе свое, и познаѡтъ работѣ иѣже имѣтъ,
тѡчѣю не мѡгѣтъ сѣми собѡю и зѣвѣнѣси, и сегѡ
рѣди притекаѣтъ къ бѣгѣ, и зовѣтъ: гѣди помѣдѣи,
иѣко да ѡмѣрѣнѣω ω нѣхъ многомѣтливый гѣдѣ,
и да помѣдѣтъ иѣхъ, да прѣѣметъ иѣхъ, ѣки
вѣдѣнаго сѣна*, и дѣетъ имъ пакѣ бѣтвеннѣю
своеѡ блѣтъ, и тѡю да и зѣвѣтѣω ω работѣ

και τους κυριεύει και τους διαφεντεύει· και εκείνους
όπου δέν θέλουν πάλιν, τούς αφήνει να κάνουν τὸ
θέλημά τους, ὡς αὐτεξούσιοι όπου εἶναι. Διὰ τοῦτο
και τὸν Ἀδὰμ όπου ἐπλανέθη ἀπὸ τὸν ἀποστάτην
διάβολον και ἔγινε και αὐτὸς ἀποστάτης τοῦ Θεοῦ
και δέν ἠθέλησε νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν ἐντολὴν του,
τὸν ἄφησεν ὁ Θεὸς εἰς τὸ αὐτεξούσιόν του και δέν
ἠθέλησε νὰ τὸν κυριεύῃ δυναστικῶς.

Ἄλλὰ ὁ φθονερὸς διάβολος όπου τὸν ἐπλάνησεν
ἐξ ἀρχῆς, δέν ἔπαυσε πλέον νὰ τὸν πλανᾷ, ἕως όπου
τὸν ἔκαμε παρόμοιον εἰς τὴν ἀλογίαν μὲ τὰ κτήνη
τὰ ἀνόητα και ἐζόυσε πλέον ὡς ζῷον ἀλογον και
ἀνόητον· τὸν ὁποῖον τέλος πάντων τὸν εὐσπλαγχισθῆ
ὁ πολυέλεος Θεὸς και ἔκλινεν οὐρανοὺς και κατέβη
εἰς τὴν γῆν* και ἔγινεν ἄνθρωπος διὰ τὸν ἄνθρωπον
και μὲ τὸ πανάχραντόν του αἶμα τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ
τὴν σκλαβίαν τῆς ἁμαρτίας και διὰ μέσου τοῦ ἱεροῦ
Εὐαγγελίου τὸν ὡδήγησε πῶς νὰ πολιτευθῆ θεαρέστως
και κατὰ τὸν Θεολόγον Ἰωάννην μᾶς ἔδωκεν ἐξουσίαν
νὰ γενοῦμεν τέκνα Θεοῦ* και μὲ τὸ θεῖον Βάπτισμα
μᾶς ἐξαναγέννησε και μᾶς ἐξανάπλασε και μὲ τὰ
ἄχραντά του μυστήρια μᾶς τρέφει καθ' ἐκάστην
τὴν ψυχὴν και τὴν ζωογονεῖ, και κοντολογῆς μὲ τὴν
ἄχραντο σοφίαν εὔρε τὸν τρόπον νὰ μένη ἀχώριστος
πάντοτε μὲ ἡμᾶς και ἡμεῖς μὲ αὐτόν, διὰ νὰ μὴ ἔχη
πλέον καμμίαν χώραν εἰς ἡμᾶς ὁ διάβολος. Ὅσοι λοιπὸν
ἀπὸ τούς Χριστιανοὺς ὕστερον ἀπὸ τόσας χάριτας όπου
ἀξιώθηκαν και ὕστερον ἀπὸ τόσας εὐεργεσίας όπου
ἔλαβαν ἀπὸ τὸν Δεσπότην Χριστόν, ἐπλανέθηκαν πάλιν
ἀπὸ τὸν διάβολον και μὲ τὸ μέσον τοῦ κόσμου και τῆς
σαρκὸς ἐμάκρυναν ἀπὸ τὸν Θεὸν και κατακυριεύονται
ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν και ἀπὸ τὸν διάβολον κἀνοντες τὰ
θέλημά του, ὅμως δέν εἶναι τελείως ἀναίσθητοι,
όπου νὰ μὴν αἰσθάνωνται τὸ κακὸν όπου ἔπαθαν,
ἀλλὰ καταλαμβάνουν τὸ σφάλμα τους και γνωρίζουν
τὴν σκλαβίαν όπου ἔχουν, μὰ δέν ἠμποροῦν αὐτοὶ
μοναχοὶ τους νὰ γλυτώσουν και διὰ τοῦτο προστρέχουν
εἰς τὸν Θεὸν και φωνάζουν τό, Κύριε ἐλέησον, διὰ νὰ
τούς εὐσπλαγχισθῆ ὁ πολυέλεος Κύριος και νὰ τούς
ἐλεήσῃ, νὰ τούς δεχθῆ ὡς τὸν ἄσωτον υἱόν* και νὰ
τούς δώσῃ πάλιν τὴν θεῖαν χάριν του και μὲ τὸ μέσον

*Ψαλ.
ρμγ,
στ. ε.

*Ιωάν.
γλ. α,
στ. βι.

*Δδκὴ
γλ. ε,
στ. βι.

грѣхѡвныа, ꙗ да ѡблѡдѡтъ ѿ бѣсѡвъ, ꙗ да прѣимѡтъ пакѡи свѡбѡдѡ своѡ, ꙗкѡ да возмѡдѡтъ сѡмъ ѡбразѡмъ пожѡтѡи вѡдѡгѡднѡ, ꙗ сохраниѡти зѡповѣди бжїа: сѡи ѡвѡ хрїстїане, ꙗже ꙗкоже рѣхомъ, таковымъ намѣренїемъ зовѡтъ сїе: гдѡ помѡлѡдѡ, полѡчѡютъ великѡмъ мѡлтѡи вѡсвѣтѡгѡ вѣа, ꙗ прѣимѡтъ вѡлтѡи вѣгѡ, ѣже свѡбѡдѡи сѡа ѿ работы грѣхѡвныа ꙗ спастїа. ꙗ ꙗже не ꙗмѡтъ ѡнѡдѡ рѡдѡма ꙗ вѣдѣнїа сѡхъ, ꙗже рѣхомъ, ниже познѡютъ вѣдѡ своѡ, ꙗкѡ сѡтъ порѡбощѡни вѡлѡмъ плѡтскѡмъ ꙗ мїрскѡмъ вѡщѡмъ, ниже ꙗмѡтъ свѡбѡдѡ помѡслиѡти работѡ, ѣюже сѡдѣржатѡ, но кромѣ сѡщѡвѡгѡ намѣренїа зовѡтъ тѡчїю сїе: гдѡ помѡлѡдѡ, мнѡже ѿ ѡбѡчѡа, тѣмъ кѡкѡ ѣтъ мѡщнѡ прѣѡти мѡлтѡи бжїю, ꙗ нанпѡче таковѡ чдѡдѡ ꙗ вѡзмѣрѡдѡ мѡлтѡи; понѡже мнѡгѡмъ лѡчше ѣтъ не прѣѡти мѡлтѡи бжїа, нѡже ли прѣѡти, ꙗ пакѡи погѡвѡнѡти, занѡ сѡгѡвѡ ѣтъ погрѣшѡнїе таковыхъ. ꙗ пакѡи: ꙗще вы ктѡ дѡлѡ нѣкѡи кѡмень мнѡгощѡненъ вѡ рѡцѡ нѣкѡемѡ мѡлѡ дѣтѡщѡ, ꙗлѡ нѣкѡемѡ прѡстѡ челѡвѡкѡ, не вѣдѡщѡ, колѡкѡ цѣнѡи сѡа, ꙗ тѡи, прѣѡше вѡ рѡкѡи свѡа, погѡвѡли вѡша ѣгѡ: ꙗвѣ ѣтъ, ꙗкѡ не ѡнѡ погѡвѡша, но погѡвѡ тѡи, ꙗже ꙗмъ дѡлѡ ѣтъ ѣгѡ.

ꙗ ꙗкѡ да ѡбразѡмѡи лѡчше глагѡлемѡа, помѡсли, ꙗкѡ вѡ мѡрѡи сѡмъ ѡнъ, ꙗже сѡдѡненъ ꙗ нѡщѡ ѣтъ, ꙗ хѡщѡтъ прѣѡти мѡлтѡи ѿ нѣкѡегѡ вѡгѡтѡгѡ, ꙗдетъ ꙗ глагѡлетъ ѣмѡ: помѡлѡдѡ мѡ, сѡрѡчь ѡмѡрдѡи сѡ на мѡ за нищѡтѡ мѡю, ꙗ дѡждѡ мѡи прѡпитѡнїе. ꙗ пакѡи: ѡнъ, ꙗже ꙗмѡтъ дѡлѡ, ꙗ хѡщѡтъ, дѡвѡи ѣмѡ дарѡвѡлѡ дѡлѡ занмѡдѡвецъ ѣгѡ, ꙗдетъ кѡ немѡ ꙗ глагѡлетъ: помѡлѡдѡ мѡ, сѡрѡчь ѡмѡрдѡи сѡ на мѡ за сѡдѡитѡ мѡю, ꙗ дѡрдѡи мѡи дѡлѡ, ꙗмѡже тѡи дѡлѡненъ ѣсѡ.

Пѡдѡвѡнѡ ꙗ погрѣшѡнѡи, хѡтѡи, дѡвѡи ѣгѡ прѡстѡилѡ ѡнъ, ѣмѡже погрѣшѡи, ꙗдетъ кѡ немѡ, ꙗ глагѡлетъ: помѡлѡдѡ мѡ, сѡрѡчь прѡстѡи

αὐτῆς νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὴν σκλαβίαν τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ μακρύνουν ἀπὸ τοὺς δαίμονας, νὰ λάβουν πάλιν τὴν ἐλευθερίαν τοὺς διὰ νὰ ἠμπορέσουν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ζήσουν θεαρέστως καὶ νὰ φυλάξουν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ· αὐτοὶ λοιπὸν οἱ Χριστιανοί, ὁποῦ, καθὼς εἶπαμεν, μὲ παρόμοιον σκοπὸν φωνάζουν τό, Κύριε ἐλέησον, αὐτοὶ θέλουν ἐπιτύχη ἐξάπαντος καὶ τὸ ἔλεος τοῦ παναγάθου Θεοῦ καὶ θέλουν λάβῃ τὴν χάριν του νὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν σκλαβίαν τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ σωθοῦν. Εἰ δὲ ἐκεῖνοι, ὁποῦ δὲν ἔχουν παντελῶς εἶδῃσιν ἀπὸ αὐτὰ ὁποῦ εἶπαμεν, μήτε γνωρίζουν τὴν συμφορὰν τοὺς ὁποῦ εἶναι καταδεδουλωμένοι εἰς τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ εἰς τὰ κοσμικὰ πράγματα, μήτε ἔχουν εὐκαιρίαν νὰ συλλογισθοῦν τὴν σκλαβίαν ὁποῦ ἔχουν, ἀλλὰ χωρὶς τέτοιον σκοπὸν φωνάζουν μόνον τό, Κύριε ἐλέησον, περισσότερον ἀπὸ συνήθειαν· αὐτοὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ λάβουν τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ; καὶ μάλιστα τέτοιον θαυμάσιον καὶ ἄπειρον ἔλεος; ἐπειδὴ καὶ πλέον καλῆτερα εἶναι νὰ μὴν λάβουν τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, πᾶρεξ νὰ τὸ λάβουν καὶ πάλιν νὰ τὸ χάσουν, διατὶ εἶναι διπλοῦν τὸ πταίσιμόν τοὺς· καὶ μάλιστα ἀνίσως καὶ τινὰς δῶση καμμίαν πέτραν πολῦτιμον εἰς τὰ χέρια κανενὸς μικροῦ παιδίου, ἢ κανενὸς ἀγροίκου ἀνθρώπου ὁποῦ νὰ μὴ ἤξευρε τί ἀξίζει καὶ αὐτοὶ ἀφ' οὔ τὴν πάρουν εἰς τὰ χέρια τοὺς, τὴν χάσουν, εἶναι φανερόν πῶς δὲν τὴν ἔχασαν ἐκεῖνοι, ἀλλὰ τὴν ἔχασεν ἐκεῖνος ὁποῦ τοὺς τὴν ἔδωκε.

Καὶ διὰ νὰ καταλάβῃς καλῆτερα τὰ λεγόμενα, συλλογίσου πῶς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἐκεῖνος ὁποῦ εἶναι ἐνδεὴς καὶ πτωχὸς καὶ θέλει νὰ λάβῃ ἐλεημοσύνην ἀπὸ κανέναν πλούσιον, ἐκεῖνος πηγαίνει καὶ τοῦ λέγει, ἐλέησόν με· ἤγουν λυπήσου με διὰ τὴν πτωχείαν μου καὶ δός μου κυβέρνησιν· καὶ πάλιν ἐκεῖνος ὁποῦ ἔχει χρέος καὶ θέλει νὰ τοῦ χαρίσῃ τὸ χρέος ὁ δανειστής του, ἐκεῖνος πηγαίνει εἰς αὐτόν, καὶ τοῦ λέγει ἐλέησόν με· ἤγουν λυπήσου με διὰ τὴν ἔνδειάν μου καὶ χάρισαί μου τὸ χρέος ὁποῦ σοῦ χρεωστῶ.

Ὅμοιως καὶ ὁ πταίστης, θέλωντας νὰ τὸν συμπαῖσῃ ἐκεῖνος ὁποῦ τοῦ ἔπταισε, πηγαίνει εἰς αὐτόν, καὶ τοῦ λέγει, ἐλέησόν με· ἤγουν συμπάθησέ με

ми погрѣшеніе, ѣже тѣ содѣлахъ. грѣшникъ же зовѣтъ вѣдъ сїе: гдѣ помилѣнїи, ѡ не вѣсть, ниже что глаголетъ, ниже чею рѣди глаголетъ, ниже вѣсть, что ѣсть мѣтъ вѣнїа, ѣже прѣсѣнтъ ѡ вѣа, да дѣтъ ѣмъ ѡ, ниже во что пользѣтъ ѣмъ мѣтъ тѣ, ѣже ѡщѣтъ, но ѡ ѡбѣчалъ точїю зовѣтъ: гдѣ помилѣнїи, ѡбѣче не вѣсть ничеюже. ѡ какъ ѡбѣ дѣтъ ѣмъ вѣтъ мѣтъ ѡвоѡ, ѡще ѡнъ, не вѣдалъ ѣлъ презирѣтъ ѡ, ѡ пѣки вѣкорѣ гдѣнїа ѡ, ѡ согрѣшаѣтъ мнѡжае;

Мѣтъ вѣнїа нѣтъ ѡно, рѣзѣ вѣтъ вѣсѣтѣгѡ дѣа, ѣже повоѣтъ ѡкѣти ѡ вѣа нѣмъ грѣшнымъ, взывѣнїе неперѣтѣннѡ: гдѣ помилѣнїи, сїрѣчь, ѡмѣрднѣа гдѣ мѡѡ на мѣ грѣшнаго вѣ вѣднѡмъ ѡстрѡенїи, вѣ нѣмъже ѡвѣтѣнїа, ѡ прїи мѣ мѣ пѣки вѣ вѣтъ тѡѡ. дѣждъ мѣ дѣхъ сїлы, ѡкѡ да ѡкрѣпнѣтъ мѣ прѡтнѡстоѡтнїи ѡкѣшенїе мѣ дїавѡлскнмъ ѡ слѡмъ ѡбѣчѡ грѣхѡвнѡмъ. дѣждъ мѣ дѣхъ цѣломъдѣрїа, да ѡцѣломъдѣрїа, ѡ прїи дѣ вѣ чѣство сѡмѡгѡ сѣвѣ, ѡ ѡспрѣвнїа. дѣждъ мѣ дѣхъ стѣра, да воѡа тѣвѣ, ѡ да хрѣнїю зѣповѣдн тѡѡ. дѣждъ мѣ дѣхъ лѡвѣ, да лѡвѣ тѣ, ѡ да не ѡлѣчѡа ктѡмъ ѡ тѣвѣ. дѣждъ мѣ дѣхъ мѣра, да хрѣнїтъ дѣшд мѡѡ мѣрнѣ, ѡ да сѡвнрѣа вѣ мѡѡ помышлѣнїа, ѡ да вѣдѣ тѣхъ ѡ не сѡдѣнѣ. дѣждъ мѣ дѣхъ чнстѡтѣ, да вѣдѣтъ мѣ чнста ѡ вѣкѣа сѣвѣрнѣ. дѣждъ мѣ дѣхъ крѡтѡстн, да вѣдѣ крѡтокъ ко вѣтн мѡѡ хрїстїанѡмъ, ѡ да ѡдѣржѣа ѡ ѡрѡстн. дѣждъ мѣ дѣхъ сннрѣннѡмъдѣрїа, да не мѣчѣа вѣсѡкаѡ ѡ не горжѣа.

Тѣмъже ѡнъ, ѡже познѡ, ѡкѡ ѡмѡтъ погрѣвѣ вѣхъ снхъ, ѡ ѡщѣтъ тѣхъ ѡ мнѡгомѣтнѡвѡгѡ вѣа, зѡвѣнїи: гдѣ помилѣнїи, сїѡ ѡзвѣстнѣнїе прїи мѣтѣ ѡкѡмѡе, ѡ полѣчнтѣ мѣтъ ѡ гдѣ ѡ вѣтѡвннѡ вѣтъ ѣгѡ. ѡ ѡже не вѣсть ничеюже ѡ снхъ, ѡже рѣхѡмъ, но ѡ ѡбѣчалъ точїю зовѣтъ: гдѣ помилѣнїи, тѡмъ нѣтъ мѡчнѡ когдѡ прїѡтн мѣтъ вѣнїю. занѣже

εἰς τὸ πταίσιμον ὁποῦ σοῦ ἔκαμα. Ἀπέκει ὁ ἁμαρτωλὸς φωνάζει εἰς τὸν Θεὸν τό, Κύριε ἐλέησον, καὶ δὲν ἤξεύρει μήτε τί λέγει, μήτε διατί τὸ λέγει, ἀλλὰ μήτε τί εἶναι τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ ὁποῦ τὸν παρακαλεῖ νὰ τοῦ τὸ δῶση τὸ ἤξεύρει, μήτε εἰς τί τὸν συμφέρει τὸ ἔλεος ὁποῦ ζητεῖ, ἀλλὰ ἀπὸ συνήθειαν μόνον φωνάζει, Κύριε ἐλέησον, ἀμὴ δὲν ἤξεύρει τίποτες· καὶ λοιπὸν πῶς νὰ τοῦ δῶση ὁ Θεὸς τὸ ἔλεός του, ὁποῦ αὐτὸς μὴν ἐξεύρωντάς το, τὸ καταφρονεῖ καὶ πάλιν ὀγλήγωρα τὸ χάνει καὶ ἁμαρτάνει περισσότερον;

Τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἄλλο, πάρεξ ἢ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ τὴν ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν Θεὸν ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ νὰ φωνάζωμεν ἀκαταπαύστως τό, Κύριε ἐλέησον, ἡγουν λυπήσου με, Κύριέ μου, τὸν ἁμαρτωλὸν εἰς τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν ὁποῦ εὐρίσκομαι, καὶ δέξου με πάλιν εἰς τὴν χάριν σου· δός μου πνεῦμα δυνάμεως, διὰ νὰ με δυναμώση νὰ ἀντισταθῶ εἰς τοὺς πειρασμοὺς τοῦ διαβόλου καὶ εἰς τὴν κακὴν συνήθειαν τῆς ἁμαρτίας· δός μου πνεῦμα σωφρονισμοῦ, διὰ νὰ σωφρονηθῶ, καὶ νὰ ἔλθω εἰς αἴσθησιν τοῦ ἑαυτοῦ μου, νὰ διορθωθῶ· δός μου πνεῦμα φόβου, διὰ νὰ σὲ φοβοῦμαι καὶ νὰ φυλάττω τὰς ἐντολάς σου· δός μου πνεῦμα ἀγάπης διὰ νὰ σὲ ἀγαπῶ καὶ νὰ μὴν χωρίζω πλέον ἀπὸ κοντά σου· δός μου πνεῦμα εἰρήνης, διὰ νὰ φυλάττη τὴν ψυχὴν μου εἰρηνικὴν καὶ νὰ συμμαζώνω ὅλους μου τοὺς διαλογισμοὺς καὶ νὰ εἶμαι ἡσυχος καὶ ἀτάραχος· δός μου πνεῦμα καθαρότητος, διὰ νὰ με φυλάττη καθαρὸν ἀπὸ κάθε μολυσμὸν· δός μου πνεῦμα πραότητος διὰ νὰ εἶμαι ἡμερος εἰς τοὺς ἀδελφούς μου τοὺς Χριστιανούς καὶ νὰ ἀπέχω ἀπὸ τὸν θυμὸν· δός μου πνεῦμα ταπεινοφροσύνης, διὰ νὰ μὴν φαντάζωμαι ὑψηλὰ καὶ ὑπερηφανεύωμαι.

Ἔσπε ὁποῦ ἐκεῖνος ὁποῦ γνωρίζει τὴν χρεῖαν ὁποῦ ἔχει ἀπὸ ὅλα αὐτά, καὶ τὰ ζητεῖ ἀπὸ τὸν πολυέλεον Θεόν, φωνάζωντας τό, Κύριε ἐλέησον, αὐτὸς βεβαιότατα θέλει λάβῃ ἐκεῖνο ὁποῦ ζητεῖ καὶ θέλει ἐπιτύχη τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου καὶ τὴν θείαν χάριν του. Ἀμὴ ὁποῖος δὲν ἤξεύρει τίποτες ἀπὸ αὐτὰ ὁποῦ εἴπαμεν, ἀλλὰ ἀπὸ συνήθειαν μόνον φωνάζει τό, Κύριε ἐλέησον, αὐτὸς δὲν εἶναι δυνατὸν ποτὲ νὰ

и прѣжде прїѣтъ многѣа бл҃гѣи ѿ б҃га, но не познѣ тѣхъ, ниже бл҃годарѣи б҃га, давшаго ѣмѹ ѿ прїѣтъ во млтѣ бж҃ію, и ѣгда создаѣа и вѣсть челоувѣкъ. прїѣтъ млтѣ бж҃ію, и ѣгда возсоздаѣа ст҃ымъ кр҃щеніемъ и вѣсть правосла́вный хр҃стіанинъ. прїѣтъ млтѣ бж҃ію, и ѣгда и́збавиѣа ѿ толикихъ вѣдъ дѣшевныхъ и тѣлесныхъ, ꙗже и́скѹсѣа ѣсть въ жнзни своѣи. прїѣтъ млтѣ бж҃ію и толикѹ крѣтъ, ѣликожды сподобѣа причастїиѣа пречѣтыхъ тѣинъ. прїѣтъ млтѣ бж҃ію, ѣликѹ крѣтъ согрѣшѣи ко б҃гѹ и прегорчи ѣго грѣхѣи своѣими, и не погдѣѣа, ниже наказыванъ вѣсть, ꙗкоже подоваше ѣмѹ. прїѣтъ млтѣ бж҃ію, ѣгда разлічными ѡбразы бл҃годѣтельствоваѣа ѿ б҃га, и не ѡразѹмѣ тогѹ, но всѣ тѣ забы, и не попечѣа ѡ спасѣніи своѣмъ ѿнѣдѣ. прѣче таковоѣи хр҃стіанинъ кѣкѹ прїѣметъ млтѣ бж҃ію, не чѹствѣа и не разѹмѣа, ꙗкѹ прїѣметъ таковоѹ бл҃гѣи ѿ б҃га, ꙗкоже рѣхомъ, ниже вѣдаа, что глаголетъ, но зовѣи точию: гд҃и помилѹи, кромѣ вѣлкагѹ намѣренїа и конца, развѣ ѣдїнагѹ ѡвѣчаа;

λάβη τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ· διατὶ καὶ προτῆτερα ἔλαβε πολλᾶς χάριτας ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀμὴ δὲν ταῖς ἐγνώρισε, μήτε εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν ὅπου τοῦ ταῖς ἔδωκεν. Αὐτὸς ἔλαβε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ ὅταν ἐπλάσθη καὶ ἔγινεν ἄνθρωπος· ἔλαβε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ ὅταν ἀνεπλάσθη μὲ τὸ Ἅγιον Βάπτισμα καὶ ἔγινεν ὁρθόδοξος Χριστιανός· ἔλαβε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ ὅταν ἐγλύτῳσεν ἀπὸ τόσους κινδύνους ψυχικούς καὶ σωματικούς ὅπου ἐδοκίμασεν εἰς τὴν ζωὴν του· ἔλαβε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ τόσαις φοραῖς ὅπου ἠξιώθη νὰ κοινωνήσῃ τα ἄχραντα μυστήρια· ἔλαβε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ ὅσαις φοραῖς ἤμαρτεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἐπαραιπίκρανε μὲ τὰς ἁμαρτίας του καὶ δὲν ἐξωλοθρεῦθη, μήτε ἐπαιδεῦθη, καθὼς τοῦ ἔπρεπεν· ἔλαβε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ὅταν μὲ διαφόρους τρόπους εὐεργετήθη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ δὲν τὸ ἐγνώρισεν· ἀμὴ ὅλα τὰ ἀλησμόνησε καὶ δὲν ἐφρόντισε διὰ τὴν σωτηρίαν του τελείως. Λοιπὸν ὁ τοιοῦτος Χριστιανὸς πῶς νὰ λάβῃ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ χωρὶς νὰ τὸ αἰσθάνεται καὶ χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ πῶς λαμβάνει τέτοιαν χάριν ἀπὸ τὸν Θεόν, καθὼς εἶπαμεν, μήτε νὰ ἠξεύρῃ τί λέγει, ἀλλὰ νὰ φωνάζῃ μόνον τό, Κύριε ἐλέησον, χωρὶς κανένα σκοπὸν καὶ τέλος, πάρεξ ἀπὸ μόνην συνήθειαν;

Источники

Толкование на „Господи помилуй“ [Электронный ресурс] // Дх҃овное наслѣдїе прѣпѣнагѹ Паїїа Нѣмецкого (Величкѣкагѹ). — 2011. — URL: <http://paisius-niamets.orthodoxy.ru/vse.html> (дата обращения: 10.9.2011). Данный текст в нашей публикации исправлен в соответствии с современной орфографической нормой церковнославянского языка.

Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν νηπτικῶν. Том V. / Астѣр, Ал. & Е. Паπαδημητρίου — Αθήναι : 1992. С. 69-72.